

JUSTITSMINISTERIET

Tryghed og sikkerhed i det offentlige rum

16 initiativer for tryghed og sikkerhed

10. oktober 2019

Indhold

Forord	2
Initiativer	3
Fokusområde 1: Øget overvågning	5
1. Tv-overvågning ved offentlige bygninger	5
2. Udvidet adgang til kommunal tv-overvågning	5
3. Udvidet adgang til privat tv-overvågning	6
4. Politiet styrker brugen af tv-overvågning	6
5. Obligatorisk registrering af tv-overvågning	6
6. Politiet får mulighed for at overtage tv-overvågning	7
7. Øget anvendelse af ANPG	7
8. Længere opbevaringstid for ANPG-oplysninger	7
9. Styrket overvågning af bandemedlemmer	7
Fokusområde 2: Styrkelse af politiets efterforskningsredskaber og muligheder	8
10. Fremtidssikring af politiets muligheder for at foretage f.eks. aflytning og ransagning	8
11. Styrkelse af politiets banderegister	9
12. Flere droner i politiet	9
Fokusområde 3: Forstærket indsats mod eksplosivstoffer	10
13. Sprængning ved offentlige bygninger skal betragtes som angreb på staten	10
14. Skærpet straf for besiddelse af eksplosivstoffer	10
15. Flere sprængstofhunde og stikprøvekontroller for eksplosivstoffer	11
16. Udvidet adgang for politiet til brug af netagenter i sager om våben og eksplosivstoffer	11
Økonomi	12

Forord

Danmark skal være et trygt og sikkert samfund. Derfor er det en kerneprioritet for regeringen at levere tryghed til danskerne.

Vi har siden februar i år været vidne til 13 sprængninger i hovedstadsområdet. To af disse har været rettet direkte mod vores offentlige bygninger. Sprængningerne har bragt almindelige danskere liv i fare. Samtidig vurderer politiet, at der er en kobling mellem nogle af sprængningerne og bandemiljøet. Bandemiljøet, der med sin høje grad af voldsparathed udgør en væsentlig trussel mod vores samfund og vores sikkerhed og tryghed.

Vi skal ikke finde os i, at der er kriminelle grupper, der placerer bomber i det offentlige rum eller skyder løs på offentlige gader. Vi må aldrig acceptere, at bombesprængninger eller skyderier, der spreder frygt og utryghed, bliver hverdag i Danmark. Det er ikke det Danmark, vi vil have. Det skal stoppes.

Derfor fremlægger regeringen 16 nye initiativer, der skal styrke trygheden og sikkerheden i det offentlige rum.

Med initiativerne vil vi forbedre politiets efterforskningsmuligheder bl.a. gennem øget tv-overvågning i det offentlige rum. Vi vil sikre, at politiets muligheder for at forebygge og opklare organiseret kriminalitet følger med tiden. Og vi vil forstærke samfundets værn mod sprængstoffer.

De 16 initiativer er udarbejdet i tæt dialog med politiet og anklagemyndigheden. Regeringen har lyttet til myndighedernes ønsker. Sådan at vi sikrer, at initiativerne gør en reel forskel, så danskerne kan føle sig trygge.

København, oktober 2019

Justitsminister Nick Hækkerup

Initiativer

Med 16 målrettede initiativer vil regeringen styrke politiets muligheder for at forebygge og efterforske kriminalitet begået i det offentlige rum.

Initiativerne har tre fokusområder:

1. Øget overvågning

I mange tilfælde er billeder fra tv-overvågning helt afgørende for politiets mulighed for hurtigt at kunne identificere og lokalisere potentielle gerningsmænd. Derfor har antallet af tv-overvågningskameraer stor betydning i forhold til politiets opklaring af forbrydelser, ligesom politiets adgang til og mulighed for at analysere videomaterialet er central for at sikre en effektiv efterforskning og en sikker bevisførelse under straffesagen.

2. Styrkelse af politiets efterforskningsredskaber og muligheder

De redskaber, politiet har, skal følge med tiden – for det gør de kriminelle. Samfundet står aldrig stille, og ikke mindst den teknologiske udvikling har ændret måden, som kriminelle agerer og kommunikerer på. Politiets efterforskningsredskaber – som f.eks. aflytning og ransagning – skal derfor styrkes, så vi øger politiets muligheder for at forebygge og opklare kriminalitet.

3. Forstærket indsats mod eksplosivstoffer

Der har i 2019 været 13 sprængninger i hovedstadsområdet. To har været rettet direkte mod offentlige bygninger. Det strafferetlige værn mod bombesprængninger skal styrkes, og politiet skal have de rigtige redskaber til at forebygge eksplosioner.

Øget overvågning

Ni initiativer skal sikre, at politiet har de fornødne muligheder for hurtigt at kunne identificere og lokalisere potentielle gerningsmænd ved hjælp af overvågning.

1. Tv-overvågning ved offentlige bygninger
2. Udvidet adgang til kommunal tv-overvågning
3. Udvidet adgang til privat tv-overvågning
4. Politiet styrker brugen af tv-overvågning
5. Obligatorisk registrering af tv-overvågning
6. Politiet får mulighed for at overtage tv-overvågning
7. Øget anvendelse af ANPG
8. Længere opbevaringstid for ANPG-oplysninger
9. Styrket overvågning af bandemedlemmer

Styrkelse af politiets efterforskningsredskaber og muligheder

Tre initiativer skal sikre, at politiets muligheder for at efterforske følger med tiden.

10. Fremtidssikring af politiets muligheder for at foretage f.eks. aflytning og ransagning
11. Styrkelse af politiets banderegister
12. Flere droner i politiet

Forstærket indsats mod eksplosivstoffer

Fire initiativer skal styrke det strafferetlige værn mod eksplosioner.

13. Sprængning ved offentlige bygninger skal betragtes som angreb på staten
14. Skærpet straf for besiddelse af eksplosivstoffer
15. Flere sprængstofhunde og stikprøvekontroller for eksplosivstoffer
16. Udvidet adgang for politiet til brug af netagenter i sager om våben og eksplosivstoffer

Fokusområde 1: Øget overvågning

Foto: Rigspolitiet

1. Tv-overvågning ved offentlige bygninger

Regeringen vil udvide offentlige myndigheders mulighed for at opsætte tv-overvågning ved offentlige bygninger. Det betyder, at offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning udendørs i forbindelse med myndighedernes bygninger bliver sidestillet med bl.a. detailbutikker, der i dag efter tv-overvågningsloven må foretage tv-overvågning af frit tilgængelige steder, som ligger i tilknytning til virksomhedens indgange og facader.

Derudover vil regeringen indføre en mulighed for, at politiet kan give pålæg om, at der ved bestemte offentlige bygninger skal ske tv-overvågning, så sikkerheden i og omkring bygningerne styrkes, ligesom den politimæssige efterforskning understøttes, hvis der begås kriminalitet på stedet. Det kan f.eks. være myndigheder beskæftiget med kritisk infrastruktur, sensitive oplysninger eller farlige kemikalier.

2. Udvidet adgang til kommunal tv-overvågning

I dag må kommuner ikke foretage tv-overvågning af frit tilgængelige steder eller områder med almindelig færdsel. For at fremme trygheden – særligt i nattelivet – vil regeringen udvide kommunernes adgang til at tv-overvåge, så kommunerne efter inddragelse af politiet kan tv-overvåge i nær tilknytning til restaurationsvirksomheder.

3. Udvidet adgang til privat tv-overvågning

Markant flere private skal have adgang til at tv-overvåge. Samtidig skal reglerne for, hvordan man konkret opsætter tv-overvågningskameraer, lempes og forenkles.

Regeringen ønsker at gøre op med nuværende krav om, at eksempelvis detailbutikker alene må tv-overvåge på arealer, der ligger få meter fra deres indgange og facader. Med initiativet lægges der op til, at detailbutikker mv. ikke længere skal være begrænset af et afstandskrav i forbindelse med tv-overvågning foran deres indgange og facader. I stedet skal der fokuseres på, at man som privat ikke tv-overvåger ind i private hjem.

For det andet vil regeringen indføre mulighed for, at flere erhvervsdrivende kan tv-overvåge, og eksempelvis også engrosvirksomheder gives mulighed for at tv-overvåge i forbindelse med egne indgange og facader.

For det tredje ønsker regeringen, at politiet i særlige tilfælde kan give tilladelse til, at private kan foretage tv-overvågning af områder, der benyttes til almindelig færdsel. Det vil f.eks. kunne være nødvendigt i tilfælde, hvor der er rettet en konkret sikkerhedstrussel mod den private aktør.

For det fjerde vil regeringen udvide muligheden for, at private, hvis der er indgivet en politianmeldelse, kan opbevare optagelser med personoplysninger i længere tid end de 30 dage, der i dag er gældende. Optagelserne skal med initiativet først slettes, når overdragelsen til politiet har fundet sted.

4. Politiet styrker brugen af tv-overvågning

Regeringen vil afsætte midler til, at politiet kan opsætte 300 yderligere kameraer med henblik på både at forebygge og efterforske kriminalitet. Politiet vil på baggrund af en politifaglig vurdering udvælge de steder, hvor der er størst politimæssigt behov for at etablere tv-overvågning.

Samtidig foreslås det at styrke politiets kapacitet til at tv-overvåge i realtid, så tv-overvågning i højere grad kan indgå i politiets operative beredskab ved indsættelse af mobile overvågningsvogne i forbindelse med alvorlige hændelser. Der indkøbes fire mobile overvågningsvogne til politiet. Der er tale om civile køretøjer med indbyggede kameraer.

5. Obligatorisk registrering af tv-overvågning

I dag har politiet ikke et fuldt overblik over alle opsatte kameraer. Det betyder, at politiet skal bruge tid på at undersøge, om der er relevante optagelser, der kan bruges i efterforskningen af en konkret sag. Regeringen vil derfor gøre det obligatorisk for private og offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning, at tilmelde sig politiets register over tv-overvågningskameraer (POLCAM). POLCAM er i dag et frivilligt register, og politiet har gode erfaringer med, at registret har gjort politiets adgang til overvågningsmateriale lettere i forbindelse med efterforskning.

6. Politiet får mulighed for at overtage tv-overvågning

Det kan være essentielt i forbindelse med politiets forebyggelse eller efterforskning af særligt alvorlige forbrydelser, at politiet hurtigst muligt kan danne sig et overblik over en mulig gerningsmands færden. I den forbindelse vil hurtig adgang til at overtage og benytte andre myndigheders eller privates tv-overvågning i realtid (dvs. liveoptagelser) kunne være et relevant redskab.

Regeringen vil derfor give politiet mulighed for i ekstraordinære situationer – f.eks. med henblik på at forebygge et hævnangreb efter et banderelateret skyderi – at kunne overtage og benytte tv-overvågning hos andre offentlige myndigheder og hos private, f.eks. trafikelskaber, butikcentre, fodboldstadioner, boligorganisationer mv. Det er en betingelse, at politiet får en retskendelse, der som udgangspunkt skal indhentes, før politiet påbegynder overtagelsen af tv-overvågningen.

7. Øget anvendelse af ANPG

Automatisk Nummerpladegenkendelse (ANPG) blev i slutningen af 2016 taget i brug i alle landets politikredse. ANPG er et intelligent system med nummerpladescannere, som kan alarmere politiet, hvis et køretøj, som er registreret i politiets systemer, passerer et kamera. ANPG har stor operativ værdi for bl.a. indsatsen mod grænseoverskridende organiseret kriminalitet. Derfor vil regeringen udvide antallet af stationære ANPG-kameraer markant med 112 ekstra lokationer samt 20 yderligere mobile ANPG-kameraer.

8. Længere opbevaringstid for ANPG-oplysninger

I dag findes der forskellige slettefrister for de oplysninger, der lagres i ANPG-registret, alt afhængig af hvilken type af oplysninger der er tale om. Politiet skal have adgang til at opbevare ANPG-oplysninger i længere tid, så det bliver muligt at søge i lagrede ANPG-oplysninger længere tid tilbage end i dag. Dette kan gøres ved at udvide slettefristen for de oplysninger, der kun må opbevares i 24 timer, til 60 dage.

9. Styrket overvågning af bandemedlemmer

Det undersøges, om politiets muligheder for at monitorere bandemiljøet kan styrkes ved at udvide politiets mulighed for at optage personfotos af bandemedlemmer og deres følge på frit tilgængelige steder, uden at dette sker som led i en konkret efterforskning. Initiativet vil bl.a. styrke politiets mulighed for senere identifikation af gerningsmænd, f.eks. fra tv-overvågning, og sådanne personfotos forventes også at kunne anvendes i konkrete straffesager som dokumentation for f.eks. tiltaltes tilknytning til bandemiljøet.

Fokusområde 2: Styrkelse af politiets efterforskningsredskaber og muligheder

Foto: Rigspolitiet

10. Fremtidssikring af politiets muligheder for at foretage f.eks. aflytning og ransagning

Der er et stigende behov for at modernisere og fremtidssikre reglerne om tvangsindgreb, så politiet har et effektivt retligt grundlag til at foretage f.eks. ransagning af nye kommunikationsformer og få udleveret digitalt materiale. Siden indførelsen af de gældende regler om tvangsindgreb er der sket en teknologisk og generel samfundsmæssig udvikling. Der kommunikeres i dag mindre på telefon og mere på internettet ved brug af e-mails, sociale medier og forskellige krypterede kommunikationstjenester. Og hvor oplysninger tidligere forelå i fysiske dokumenter, opbevares de i dag i stigende grad i digitale formater på bl.a. computere, telefoner og i skytjenester.

For at fremtidssikre retsplejelovens regler om tvangsindgreb foreslås det at lave et grundigt og omfattende arbejde med modernisering af reglerne. Arbejdet forankres i Strafferetsplejeudvalget, der skal komme med et bud på ny lovgivning. Det forventes, at der vil kunne fremsættes et lovforslag på baggrund af udvalgets arbejde i folketingssamlingen 2020/2021.

11. Styrkelse af politiets banderegister

Politiet skal til enhver tid have et aktuelt overblik over, hvad der sker på området for organiseret kriminalitet. Derfor vil regeringen undersøge, hvordan Politiets Efterforskningsstøttebase (PED) kan styrkes, så databasen indeholder flere oplysninger, herunder om flere kriminelle personer der begår organiseret kriminalitet.

I dag benyttes PED særligt til monitorering af bandemiljøet, men i takt med at bandemiljøet bliver mere dynamisk og komplekst, er der et stigende behov for, at også oplysninger om organiserede kriminelle, der ikke kan karakteriseres som bandemedlemmer, i højere grad indgår i PED.

12. Flere droner i politiet

Droner har vist sig som et effektivt efterforskningsværktøj for politiet til at overskue store områder, f.eks. gerningssteder, og til at skabe overblik over større indsatser. Opgaver, der ellers kræver helikopter eller fly, eller som løses ved hjælp af kameraer, indsat personale eller køretøjer, kan i et vist omfang løses ved brug af droner. Derfor vil regeringen give politiet ca. 25 mio. kr. til at indkøbe flere avancerede droner til overvågning og observation i forbindelse med større hændelser og alvorlig kriminalitet som f.eks. sprængninger og skyderier i det offentlige rum.

Fokusområde 3: Forstærket indsats mod eksplosivstoffer

Foto: Rigspolitiet

13. Sprængning ved offentlige bygninger skal betragtes som angreb på staten

Sprængninger ved offentlige bygninger og institutioner skaber stor utryghed i befolkningen og er et angreb på vores fællesskab. Derfor mener regeringen, at sprængninger rettet mod offentlige bygninger og institutioner skal betragtes som et angreb på staten, jf. straffelovens kapitel 13 (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme mv.). Med initiativet vil straffen for sprængning mv. kunne overstige strafferammen (som i dag – som udgangspunkt – er 12 år) med indtil det halve, når handlingen er rettet mod offentlige bygninger og institutioner. Det vil sige, at der fremadrettet vil kunne straffes med op til 18 års fængsel, når en person foretager en sprængning mod en offentlig bygning eller institution.

14. Skærpet straf for besiddelse af eksplosivstoffer

Efter samme model, som kendes for skydevåben, vil regeringen indføre en strafskærpelse, hvis eksplosivstoffer besiddes på offentlige steder eller andre steder, hvor mennesker ofte færdes eller opholder sig. Strafskærpelsen vil bl.a. omfatte besiddelse af eksplosivstoffer i tæt befolkede byrum og beboelsesejendomme.

Det foreslås, at straffniveauet forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene. Det betyder, at ulovlig besiddelse af eksplosivstoffer på offentligt tilgængelige steder eller andre steder, hvor mennesker færdes eller opholder sig, som udgangspunkt straffes med ubetinget fængsel mellem 3 år og 6 måneder og 4 år i førstegangstilfælde. I gentagelsestilfælde skal der ske en betydelig skærpelse af straffen. Straffen skal yderligere forhøjes, hvis eksplosivstofferne er forsynet med anordninger, der kan bringe eksplosivstoffet til sprængning.

15. Flere sprængstofhunde og stikprøvekontroller for eksplosivstoffer

Et vigtigt led i at sikre den rette kontrol med eksplosivstoffer er muligheden for at opdage dem, inden de når i de kriminelles hænder. Det kan f.eks. allerede være, inden de bringes ind i landet.

Derfor vil regeringen styrke politiets mulighed for at finde eksplosivstoffer ved at træne og udanne 20 ekstra sprængstofhunde. I dag indgår politiets sprængstofhunde som en afgørende kapacitet, når politiet hurtigt og effektivt skal be- eller afkræfte en eventuel trussel fra sprængstoffer, ligesom sprængstofhundene kan være en hjælp, når det skal forhindres, at sprængstoffer transporteres over grænserne til Danmark.

Derudover vil regeringen sikre, at politiet stikprøvevis som kriminalitetsforebyggende foranstaltning kan anvende såkaldte "sniffers" for sprængstoffer på personer, der ikke er mistænkt for en forbrydelse, og disse personers ejendele. Dette vil give politiet en hurtig indikation af mulig indførelse eller transport af bl.a. eksplosivstoffer og andre ulovlige stoffer.

Der er tale om en metode, der bl.a. anvendes i Københavns Lufthavn, hvor man stikprøvevis aftørre bagage mv. og inden for ca. 30 sekunder får svar på, om der er udslag for bl.a. eksplosivstoffer.

16. Udvidet adgang for politiet til brug af netagenter i sager om våben og eksplosivstoffer

Internettet har medført en række nye udfordringer for politiet, når det kommer til efterforskning af visse former for kriminalitet, hvor internettet bruges som bindeled mellem kriminelle.

Derfor vil regeringen styrke politiets muligheder for at efterforske kriminalitet på internettet ved at udvide adgangen til brug af agenter bl.a. i forhold til overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer. Brugen af agenter betyder, at politiet som en del af efterforskningen eksempelvis aktivt kommunikerer med mistænkte gerningsmænd på internettet. Det foreslås også, at politiet skal kunne anvende agenter i sager om hæleri, børnepornografi samt narkotika.

Regeringen har sendt et lovforslag om initiativet i høring den 25. september 2019.

Økonomi

Udgifterne til de 16 initiativer for tryghed og sikkerhed forventes at udgøre ca. 30 mio. kr. i 2020 stigende til ca. 90-105 mio. kr. i 2023, hvor alle initiativerne er fuldt indfasede.

Tabel 1

Samlede udgifter ved initiativer for tryghed og sikkerhed

<i>Mio. kr. 2020-pl</i>	2020	2021	2022	2023
Omkostninger til fokusområde 1: Øget overvågning	24	39-52	63-77	63-77
Omkostninger til fokusområde 2: Efterforskning	3	7	8	7
Omkostninger til fokusområde 3: Eksplosivstoffer	5	17	22	22
Total, afrundet til nærmeste 5 mio. kr.	30	65-75	95-105	90-105

Kilde: Rigspolitiet og egne beregninger

Politiet tilføres midler, så initiativerne ikke går ud over politiets andre opgaver.

